

מועד קטן כו

הבאת ברייתא: תנו רבנן: **וואלו קרעין שאין מתאחזין**

<p>דכתיב וּלְאִישׁ רָאָה וְהוּא מֵצַק אָבִי אָבִי רַבָּא יִשְׂרָאֵל וּפְרָשִׁי. אָבִי אָבִי - זה אביו ואמו, רַבָּא יִשְׂרָאֵל וּפְרָשִׁי - זה רבו שלימדו תורה. הַסֵּבֵר: מאי משמע? - כדמתרגם רב יוסף: רבי רבי, דטב להון לישראל בצלותיה מרתיכין ופרשין. קוּשִׁי: אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן: אליהו חי הוא! תִּירוּץ: אמר ליה: כיון דכתיב וּלְאִי רַבָּא רַבָּא רַבָּא - לגבי דידיה כמת דמי.</p>	<p>הקורע על אביו, ועל אמו ועל רבו שלימדו תורה</p>
<p>דכתיב וַיִּחַזַק דָּוִד בְּבִגְדָיו וַיִּקְרָע וְאֵם כַּל הַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אָתוּ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכוּ וַיִּצְאוּ עַד הָעֲרֵב עַל עַל הָאֵלֹהִים וְעַל יְהוָה כִּי נִפְלוּ בַחַרְבָּא. אֵלֵי - זה נשיא, יְהוָה - זה אב בית דין, עַל עַל הָאֵלֹהִים וְעַל יְהוָה - אלו שמועות הרעות. קוּשִׁי: אמר ליה רב בר שבא לרב כהנא: ואימא עד דהוו כולהו! תִּירוּץ: אמר ליה: עַל עַל הפסיק הענין. עוד קושי ממעשה: ומי קרעינן אשמועות הרעות? והא אמרו ליה לשמואל: קטל שבור מלכא תריסר אלפי יהודאי במזיגת קסרי, ולא קרע. תִּירוּץ: לא אמרו אלא ברוב צבור. וכמעשה שהיה. קוּשִׁי על המעשה: ומי קטל שבור מלכא יהודאי? והא אמר ליה שבור מלכא לשמואל; תיתי לי, דלא קטלי יהודי מעולם. תִּירוּץ: התם אינהו גרמי לנפשייהו. דאמר רבי אמי: לקל יתירי דמזיגת קסרי פקע שורא דלודקיא שאלה: ולא מתאחזין מנלן? תשובה: דכתיב וַיִּחַזַק דָּוִד וַיִּקְרָע לְנֵפֶשׁ קַרְעִים. ממשמע שנאמר וַיִּקְרָע איני יודע שֶׁלֵּפֶנֶיט? אלא, מלמד שקרועים ועומדים לשנים לעולם.</p>	<p>ועל נשיא ועל אב בית דין ועל שמועות הרעות</p>
<p>דכתיב וַיִּבֶא אֲלֵיכֶם בֵּן חֲלִיקָה אֲשֶׁר עָלָה הַבֵּית וּשְׁנָא הַסֵּבֵר וַיֹּאמֶר בֵּן אֶסֶף הַמַּלְכִּי אֵל חֲלִיקָהוּ קְרוּצֵי בִגְדֵיט. הבאת ברייתא: תנו רבנן: אחד השומע ואחד השומע מפי השומע חייב לקרוע. והעדים אינן חייבין לקרוע, שכבר קרעו בשעה ששמעו. קוּשִׁי: בשעה ששמעו מאי הוי? הא קא שמעי השתא! תִּירוּץ: לא סלקא דעתך, דכתיב וַיְהִי כַשֶּׁמֶץ הַמֶּלֶךְ חֲלִיקָהוּ וַיִּקְרָע אֶת בִּגְדָיו - המלך קרע, והם לא קרעו. שאלה: ולא מתאחזין מנלן? תשובה: אתיא קְרוּצֵי קְרוּצֵי.</p>	<p>ועל ברכת השם</p>
<p>דכתיב וַיְהִי כַקְרוֹא יְהוָה עִלְּמָה דְלִמְתוּ וְאַרְבַּעַת יְקָרָה בְּתַר הַסֵּבֵר וְהַפֶּלֶךְ אֵל הַאֵשׁ אֲשֶׁר אֵל הַאֵשׁ וְלֹא. שאלה: מאי עִלְּמָה דְלִמְתוּ וְאַרְבַּעַת? תשובה: אמרו ליה ליהויקים: כתב ירמיה ספר קינות. אמר להו: מה כתיב ביה? אֵיכָה יִשָּׁה בְּדָד. אמר להו: אנא מלכא. אמרו ליה: כִּי תִבְכֶּה בְּלֵילָהּ. - אנא מלכא. עִלְּמָה יְהוָה מֵצֵי - אנא מלכא. דְּרָכֵי צִיּוֹן אֶבְלָוֹת. - אנא מלכא. הִיוּ צְרִיבֵי אֲרָאֵם. - אמר להו: מאן אמרה? כִּי ה' הוֹדָה עַל רַב פְּעֻלָּהּ. מיד קדר כל אזכרות שבה ושרפן באש. והיינו דכתיב וְלֹא סָחַדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת בִּגְדֵיהֶם, מכלל דבעו למיקרע. קוּשִׁי: אמר ליה רב פפא לאביי: אימר משום שמועות הרעות! תִּירוּץ: אמר ליה: שמועות רעות בההיא שעתא מי הוו?</p>	<p>ועל ספר תורה שנשרף</p>

<p>ועל ערי יהודה</p> <p>דכתיב ויבאו אנשים מכנס מלכו ומתארחו עמי איש מלכתי לקן וקרצו פסדים ומתאודדים ומנחה ולבונה בידם להביא בית ה' וכו'.</p> <p>אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר: הרואה ערי יהודה בחורבן - אומר: "ערי קדשך היו מדבר" וקורע.</p>	
<p>ועל המקדש</p> <p>בית המקדש בחורבנו - אומר "בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך אבתינו היה לשרפת אש וכל מחמדנו היה לחרבה" וקורע</p> <p>ירושלים בחורבנה - אומר: "ציון מדבר היתה ירושלים שממה" וקורע.</p>	
<p>ועל ירושלים וקורע על מקדש ומוסיף על ירושלים</p> <p>סתירה: ורמינהו: אחד השומע ואחד הרואה, כיון שהגיע לצופים - קורע, וקורע על מקדש בפני עצמו ועל ירושלים בפני עצמה!</p> <p>פתרון הסתירה: לא קשיא: הא - דפגע במקדש ברישא, הא - דפגע בירושלים ברישא.</p>	

דין בספר תורה שנקרע: אמר רבי חלבו אמר רב הונא: הרואה ספר תורה שנקרע חייב לקרוע שתי קריעות: אחד על הגויל ואחד על הכתב. שנאמר: **אחרי שרץ האלף את האלף ואת הדברים.**

מעשה: רבי אבא ורב הונא בר חייה הוו יתבי קם דרבי אבא, בעא לאפנויי, שקליה לטוטפתיה אחתיה אבי סדיא. אתאי בת נעמיתא בעא למיבלעיה, אמר: השתא איחייבין לי שתי קריעות, אמר ליה: מנא לך הא? והא בדידי הוה עובדא, ואתאי לקמיה דרב מתנה ולא הוה בידיה, אתאי לקמיה דרב יהודה, ואמר לי: הכי אמר שמואל, לא אמרו אלא בזרוע, וכמעשה שהיה.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: **וכולן רשאיין לשוללן, ולמוללן, וללוקטן ולעשותן כמין סולמות, אבל לא לאחותן.**

הסבר: אמר רב חסדא: באיחוי אלכסנדרי.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: **הקורע מתוך השלל מתוך המלל, מתוך הלקט, מתוך הסולמות - לא יצא. מתוך האיחוי - יצא.**

הסבר: אמר רב חסדא: ובאיחוי אלכסנדרי.

הבאת ברייתא: **רבי שמעון בן אלעזר אוסר לאחותו. וכשם שהמוכר אוסר לאחותו - כך הלוקח אוסר לאחותו. ולפיכך מוכר צריך להודיעו ללוקח.**

הבאת ברייתא בשיעור הקריעה: תנו רבנן: **תחילת קריעה טפח, ותוספת שלש אצבעות, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: תחילת קריעה שלש אצבעות, ותוספת כל שהו.**

פסיקת החלכה: אמר עולא: הלכה כרבי מאיר בקריעה, והלכה כרבי יהודה בתוספת.

חיזוק לפסיקה מברייתא: תניא נמי הכי, **רבי יוסי אומר: תחילת קריעה טפח ותוספת כל שהו.**

הבאת ברייתא: תנו רבנן:

אמרו לו מת אביו, וקרע, מת בנו, והוסיף, תחתון מתאחה, עליון אינו מתאחה.

מת בנו וקרע, מת אביו והוסיף, עליון מתאחה, תחתון אינו מתאחה.

מת אביו, מת אמו, מת אחיו, מתה אחותו, קורע קרע אחד לכולן.

רבי יהודה בן בתירה אומר: על כולן קרע אחד, על אביו ואמו קרע אחד, לפי שאין מוסיפין על קרע אביו ואמו. שאלה על ר' יהודה בן בתירה: מאי טעמא?

תשובה: אמר רב נחמן בר יצחק: לפי שאינן בתוספת.

פסיקת הלכה: אמר שמואל: הלכה כרבי יהודה בן בתירה.

קושי על הפסיקה: ומי אמר שמואל הכי? והאמר שמואל: הלכה כדברי המיקל באבל!

תירוץ: אבילות לחוד, קריעה לחוד.

הבאת ברייתא: **עד היכן קורע? - עד טיבורו, ויש אומרים: עד לבו. אף על פי שאין ראייה לדבר - זכר לדבר, שנאמר וקרצו לפיכך ואלו פסדים.**

הגיע לטיבורו, מרחיק שלש אצבעות וקורע.

נתמלא מלפניו - מחזירו לאחוריו.

נתמלא מלמעלה - הופכו מלמטה.

והקורע מלמטה ומן הצדדין לא יצא. אלא שכהן גדול פורם מלמטה.

מחלוקת בתוספת קריעה: פליגו בה רב מתנה ומר עוקבא, ותרוייהו משמיה דאבוה דשמואל ולוי;

המחלוקת	כל שבעה קורע, לאחר שבעה מוסיף	כל שלשים קורע, לאחר שלשים מוסיף
קושי על כל שיטה	מאן דאמר כל שבעה קורע, אמאי, דלא ניתן לשוללו, אלא הא דאמר מר: האשה שוללתו לאלתר, הכי נמי?	מאן דאמר כל שלשים קורע, אמאי, דלא ניתן לאחותו. אלא לאביו ולאמו, דלא ניתן לאחותו לעולם, הכי נמי?
תירוץ	התם משום כבוד אשה הוא	התם משום כבוד אביו ואמו הוא

הבאת ברייתא: תנו רבנן: היוצא בבגד קרוע לפני המת הרי זה גוזל את המתים ואת החיים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: האומר לחבירו: השאילני חלוקך ואלך ואבקר את אבא שהוא חולה, והלך ומצאו שמת - קורע, ומאחו. וכשיבא לביתו מחזיר לו חלוקו ונותן לו דמי קרעו. ואם לא הודיעו - הרי זה לא יגע בו.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: חולה שמת לו מת - אין מודיעין אותו שמת, שמא תטרף דעתו עליו. ואין מקרעין בפניו, ומשתקין את הנשים מפניו. ומקרעין לקטן מפני עגמת נפש. וקרעין על חמיו ועל חמותו מפני כבוד אשתו.

עוד דין באבלות: ואמר רב פפא: תנא באבל רבתי: אבל לא יניח תינוק בתוך חיקו מפני שמביאו לידי שחוק, ונמצא מתגנה על הבריות.

ואין מברין על מטות זקופות.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: ההולך לבית האבל, אם היה לבו גס בו - יברוהו על מטות כפויות, ואם לאו - יברוהו על מטות זקופות.

מעשה: רבא איתרע ביה מילתא.

על לגביה אבא בר מרתא, דהוא אבא בר מניומי.

רבא - זקיף, אבא בר מרתא - כפי.

אמר (רבא): כמה לית ביה דעתא להאי צורבא מרבנן.

